

BIZITZA ETA LANA

Historian zehar, hainbat datu bilduz joan dira historialari eta ikertzaileak, Karmeldarrak batez ere. Bibliografian agertzen ditugu hartaz argitaratu diren idazlanak Baina datu biografiko ugariaren bildu eta argitaratu dituztenak Lino Akesolo eta Xabier Altzibar izan dira, besteak beste.

Dena dela, badira beste lan batzuk ere Frai Bartolomeri buruz; aipatzekoak dira, adibidez, A. Antonio Unzueta, Euskal Herriko Karmeldarren artxibozainaren argitaratu gabeko lan labur bat eta oharrak; guk haietaz baliatzeko abagunea izan dugu eta esker ona agertzen diogu bere paperak utzi dizkigulako.

Gure asmoa haren datu biografikoak bilatu eta haietan oraindik gehiago sakontzea da; hau da, haren nortasuna eta haren egintzak, bai Ordena barruan eta bai Ordenaz kanpo, argiago aurkeztea... hau guztiau hura bizi izan zen eta lan egin zuen garaia kontuan izanik, egokitu zitzaion egoera sozio-politiko eta erlijiosoa gogoan dugula beti ere, hau da, XIX. mendeko lehen bi hamarkadetan: Napoleon-en gerrak eta haien ondorioz jasán behar izan zuten komentuetatik kanporatzea, eta gero, gorbenu liberalen agintealdian, Frai Bartolome bizi zen komentua noiz itxiko zieten beti beldurrez egon beharra...